



**Protestantse gemeente  
te Renkum - Heelsum**

# Jaarverslagen 2020



# Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

## Inhoudsopgave

<b>1. Inleiding.....</b>	<b>2</b>
<b>2. Kerkenraden.....</b>	<b>3</b>
<b>2.a. Kerkenraad van de Gereformeerde Kerk van Renkum en Heelsum.....</b>	<b>3</b>
<b>2.b. Kerkenraad van de Hervormde Gemeente Heelsum – Kievitsdel.....</b>	<b>4</b>
<b>2.c. Kerkenraad van de Hervormde Gemeente Renkum.....</b>	<b>6</b>
<b>3. Werkverslag Ds. Wouter Koelewijn.....</b>	<b>7</b>
<b>4. Pastoraat.....</b>	<b>9</b>
<b>5. College van Kerkrentmeesters.....</b>	<b>9</b>
<b>6. College van Diakenen.....</b>	<b>10</b>
<b>7. Werkgroep Eredienst.....</b>	<b>11</b>
<b>8. Werkgroep Jeugd en Jongeren.....</b>	<b>12</b>



# Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

## 1. Inleiding.

Voor u liggen de jaarverslagen over 2020 van de voormalige gemeenten, waaruit op 1 januari 2021 de Protestantse Gemeente te Renkum – Heelsum is ontstaan.

Hoewel veel samen werd gewerkt en vergaderd, zijn besluiten in de afzonderlijke kerkenraden genomen, veelal in aparte vergaderingen. Daarnaast speelde binnen de afzonderlijke kerkgemeenschappen ook specifiek en alleen op die gemeente van toepassing zijnde zaken. Om die reden treft u van de kerkenraden afzonderlijke verslagen aan. Er zijn onderwerpen aan de orde geweest, die in de drie gemeenten gelijk zijn besproken. Omdat het verslagen van de voormalige kerkenraden betreffen komt het voor dat u bij de drie kerkenraden hierover iets leest.

Na de verslagen van de kerkenraden treft u het werk- / jaarverslag van ds. Wouter Koelewijn aan. Vervolgens zijn alle verslagen van de colleges en werkgroepen opgenomen. Omdat de colleges en werkgroepen in geheel 2020 met alle activiteiten gezamenlijk zijn opgetrokken, treft u van deze colleges en werkgroepen treft u derhalve steeds één gezamenlijk verslag aan.

Mocht u tijdens het lezen van dit jaarverslag denken dat u de werkgroepen Communicatie en Vorming en Toerusting mist, klopt dat. Deze werkgroepen zijn pas op 1 januari 2021 van start gegaan.

Heeft u naar aanleiding van het lezen van deze jaarverslagen vragen of opmerkingen, laat het ons weten.

Ton de Roos,  
Scriba

[scriba@pknrenkumenheelsum.nl](mailto:scriba@pknrenkumenheelsum.nl)



# Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

## 2. Jaarverslagen kerkenraden.

### 2.a. Kerkenraad van de Gereformeerde Kerk van Renkum en Heelsum

Dit laatste jaar van het bestaan van drie aparte protestantse kerken in onze dorpen Renkum en Heelsum stond ons “kerkenraderwerk” in het teken van twee hoofdthema’s: de fusie en Corona.

In alle gelederen werd steeds meer gezamenlijk opgetrokken en vergaderd en dat gold ook voor de kerkenraad. In de eerste helft van het jaar waren de vergaderingen opgedeeld: het eerste deel voor de pauze was gezamenlijk en vooral informatief. Het tweede deel na de pauze was dan apart en daar werden de besluiten genomen en eventuele “eigen onderwerpen”, zo die er al waren, besproken en besloten.

Vanaf de zomer waren er alleen nog maar gezamenlijke vergaderingen waarbij er nog één apart moment was waarop de gereformeerde kerkenraad als zodanig bij elkaar kwam, namelijk om het definitieve fusiebesluit te nemen in oktober van dit jaar. Zodoende waren er dit jaar 8 kerkenraadsvergaderingen. Door de uitbraak van de Coronapandemie hebben we in het voorjaar 3 keer, te weten in maart, april en mei, geen vergadering kunnen houden.

De belangrijkste onderwerpen

De fusie: Voor de formele fusie moeten een aantal stappen ondernomen worden en documenten worden gemaakt. De Plaatselijke regeling en het Beleidsplan worden gemaakt en besproken en door de eigen kerkenraad goedgekeurd en na raadpleging van de gemeente op 23 september 2020, vastgesteld. Er worden afspraken gemaakt over de wijkindeling in de nieuwe gemeente. Binnen het fusieproces is natuurlijk de gebouwenkwestie een terugkerend onderwerp waar we bijna elke vergadering over worden bijgepraat door het CvK.

Nadat hierover ook de gemeente gehoord is in september is de fusie op 31 december 2020 een feit geworden. Na 131 jaar houdt de gereformeerde Kerk van Renkum en Heelsum op te bestaan  
Corona: In maart wordt ons land getroffen door de Coronapandemie. Abrupt komt er een einde aan de diensten en activiteiten van onze kerk. Vergaderingen worden onmogelijk. Omdat we (dan nog) hopen dat het met de zomer wel klaar zal zijn stellen we de vergaderingen uit. Het moderamen komt nog wel bijeen en probeert de voortgang van de zaken die afgehandeld moeten worden zoveel mogelijk te laten doorgaan en er wordt veel per mail overlegd en ook besloten. Al snel weet de werkgroep Eredienst zogenaamde YouTubediensten op te tuigen die worden opgenomen in het Kerkje op de Heuvel. Ondanks versoepelingen in juni gaan wij er mee door in de zomer en pas in september komen de diensten weer op gang, onder een regime van coronamaatregelen. Alle diensten worden dan gehouden in de Kerkstraat, en tevens met beeld en geluid uitgezonden via kerkomroep.nl en YouTube. In de herfst willen we de kinderen die elkaar ook uit het oog gaan verliezen een aangeklede kindernevendienst bieden, de Kinderkerk in de kerk aan de Utrechtseweg. Een enthousiaste groep leiding van de kindernevendienst aangevuld met helpende (ouder)handen gaat van start. Helaas wordt vlak voor Kerst de volgende lockdown weer afgekondigd en ligt alles stil. De diensten vanuit de Kerkstraat gaan zonder bezoekers door en ook de Kinderkerk gaat online verder.

In de zomermaanden organiseren enkele enthousiaste vrijwilligers o.l.v. Harry Aardema “de kerk is open”, inloopmogelijkheden op zondagen en doordeweekse dagen om mensen toch de gelegenheid te geven binnen te komen, mensen te ontmoeten, enz.

De Verlichting: we spreken regelmatig over deze enthousiaste groep jongeren die graag diensten willen organiseren die meer bij hun belevingswereld past. Ze richten de Verlichtingsband op en maken plannen voor diensten in het najaar. Helaas is daar door Corona nog niet zo veel van terecht



## Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

gekomen. Zodra het weer mogelijk is in 2021 hopen we dit weer op te pakken. Gelukkig zien we dit jaar wel de band regelmatig in een dienst optreden.

Het beroepingswerk: Ook dat lag tot de zomer een beetje stil maar in het najaar konden we gelukkig melden dat we een beroep wilden uitbrengen op Ds. Joke Quik uit Spankeren-Laag Soeren-Dieren Noord. Na een schriftelijke gemeenteraadpleging in november is het beroep uitgebracht en door Ds. Quik aanvaard. In 2021 wordt ze bevestigd en verbonden met onze (nieuwe) gemeente.

De colleges en taakgroepen: Zij deden elke vergadering verslag van hun activiteiten. Deze zijn terug te vinden in de verslagen van deze groepen.

De kerkenraad bestond in 2020 uit 8 ouderlingen en 7 diakenen. Aan het eind van het jaar zijn 5 leden afgetreden: 1 ouderling en 4 diakenen.

### **2.b. Kerkenraad van de Hervormde Gemeente Heelsum - Kievitsdel**

Het maken van een uitgebreid jaarverslag dat besproken werd in de gemeente, gebeurde niet meer in Heelsum – Kievitsdel. Met de vorming van de Protestantse Gemeente te Renkum en Heelsum wordt dit nieuw leven ingeblazen. In dat kader mag ik voor het eerst en direct het laatst namens de Hervormde Gemeente Heelsum – Kievitsdel een inleiding schrijven over het jaar 2020.

Het laatste jaar van drie protestantse kerken in Renkum en Heelsum verliep door de pandemie helaas totaal anders dan wij voorzagen en hoopten. De focus lag niet enkel op fuseren en samen een nieuw 'wij' vormen, maar ook op alle maatregelen rondom het Coronavirus. Het fysiek bezoeken van de eredienst werd op een gegeven moment onmogelijk door de lockdown waardoor nieuwe wegen bewandeld moesten worden om toch diensten te kunnen houden. Al met al was het een memorabel jaar.

Gedurende de afgelopen jaren werd er in verschillende werkgroepen en colleges van de drie protestante gemeenten steeds meer samengewerkt. Wat begon met voorzichtig aftasten, verspreidde zich als een olievlek en resulteerde in de gemeente die wij vandaag de dag zijn. De drie diaconieën waren de eerste colleges die volledig samen optrokken. Als snel volgden andere commissies en colleges. In 2020 startte dit proces ook voor de kerkenraden. Voor die tijd overlegde het triomoderamen over alle zaken rondom de fusie. De moderamina namen alle onderwerpen mee naar de eigen kerkenraad en vice versa.

Vanaf begin 2020 kwamen de drie verschillende kerkenraden bij elkaar voor vergaderingen die tweeledig waren. Voor de pauze was er een gezamenlijke opening met daarna vooral de informatieve behandeling van de stand van zaken aangaande de fusie. Na de pauze gingen de kerkenraden uiteen om te discussiëren, besluiten te nemen over de fusie en eventuele gemeentegebonden onderwerpen te behandelen.

Als vrij snel ontstond de behoefte om elkaar beter te leren kennen, elkaars zienswijze te horen en face-to-face met elkaar te discussiëren. Daarom waren er vanaf de zomer enkel nog gezamenlijke kerkenraadsvergaderingen. Zeer uitzonderlijk was het feit dat in maart, april en mei geen vergaderingen mogelijk waren door de maatregelen rondom Corona. Dat versterkte de behoefte om samen op te trekken nog meer.

De vergadering in oktober was een bijzondere. Nog één maal zijn de drie verschillende kerkenraden uit elkaar gegaan en kwam de kerkenraad van de Hervormde Gemeente Heelsum – Kievitsdel bij elkaar. Op de agenda stond maar één punt: het definitieve fusiebesluit. Het was een emotioneel moment waarbij er een deur gesloten en een andere deur geopend werd.



## Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

Voor de formele fusie moesten een aantal stappen ondernomen worden en documenten worden gemaakt. De Plaatselijke regeling en het Beleidsplan werden gemaakt en veelvuldig besproken. Na goedkeuring door de kerkenraad en na raadpleging van de gemeente zijn deze vastgesteld.

Er zijn afspraken gemaakt over de wijkindeling in de nieuwe gemeente.

Er is contact geweest met Protestantse Gemeente Doorwerth over de postcodegebieden die bij Doorwerth horen en die bij Renkum-Heelsum. Hier zijn duidelijk afspraken over gemaakt.

Een gevoelig onderwerp bij de fusie is natuurlijk de gebouwenkwestie. Al vrij snel werd duidelijk dat er afscheid genomen moet worden van 'ons' Kerkje op de Heuvel en de bijhorende gebouwen. Een beslissing die logisch is als puur naar de feiten gekeken wordt, maar ook een beslissing die met ontzettend veel pijn in hart genomen is.

Na het horen van u als gemeente, zijn op 31 december 2020 de handtekeningen aangaande de fusie gezet en bestaat de Hervormde Gemeente Heelsum – Kievitsdel niet meer.

Half maart 2020 kwam Nederland, en dus ook alles rondom de kerk, met een schok tot stilstand.

Door de maatregelen rondom Corona kon en mocht er weinig meer. Alle diensten, activiteiten en vergaderingen stopten, zo kon bijvoorbeeld Pasen niet samen gevierd worden.

Een afvaardiging van de moderamina kwam nog wel bij elkaar voor crisioverleg. Veel zaken die geregeld moesten worden voor de fusie werden per mail besproken en soms zelfs besloten.

In het begin was er de hoop dat alles met een paar weken achter de rug zou zijn, maar al vrij snel werd duidelijk dat het langer ging duren. De werkgroep Eredienst heeft daarom de YouTube-diensten opgezet die opgenomen werden in het Kerkje op de Heuvel. Vele gemeenteleden hebben hier aan meegewerkt. Het bleek een groot succes! Vanuit het hele land zijn de diensten goed bekeken.

In de zomermaanden organiseerden enkele vrijwilligers 'de kerk is open'. Dit waren inloopmogelijkheden in de kerken aan de Kerkstraat en de Utrechtseweg op verschillende dagen van de week. Mensen kregen zo toch de mogelijkheid om even de kerk binnen te komen, te bidden etc.

In september vonden de kerkenraden het verantwoord om weer fysiek bij elkaar te komen, mits gemeenteleden zich hielden aan alle maatregelen. Na een aarzelende start was de kerk wekelijks gevuld met het maximaal aantal gemeenteleden dat de dienst kon bezoeken. Alle diensten werden gehouden in de kerk aan de Kerkstraat en met beeld en geluid uitgezonden via de kerkomroep en YouTube. Omdat door de maatregelen veel minder mensen naar de kerk konden komen, ontstonden er zorgen ten aanzien van de kinderen. Kinderen zaten vaak alleen of met een zeer klein groepje bij de kindernevendienst. Daarom werd voor hen de Kinderkerk opgestart, een zeer uitgebreide kindernevendienst in de kerk aan de Utrechtseweg voor maximaal 30 kinderen. Het was een groot succes. Kinderen stonden elke zondag te popelen om naar de kerk te mogen.

Groot was de teleurstelling toen half december bleek dat Nederland opnieuw in lockdown moest en er wederom niet gezamenlijk een Christelijk feest gevierd kon worden. De diensten vanuit de Kerkstraat werden zonder fysiek aanwezige gemeenteleden online voortgezet en vanuit de Kinderkerk kwamen er wekelijks filmpjes online. Om toch de verbondenheid te vieren rondom Kerst werd er een alternatieve herdertjestocht georganiseerd, die naast gemeenteleden veel dorpsgenoten het Kerstverhaal vertelde.

Na het vertrek van ds. L.J. van Lingen, en ds. A. van Veen, werd besloten om samen met de Gereformeerde Kerk Renkum – Heelsum en de Hervormde Gemeente Renkum op zoek te gaan naar een 'nieuwe' dominee. Door o.a. Corona liep het beroepingswerk vertraging op, maar in het najaar werd alle geduld beloond. Na een schriftelijke gemeenteraadpleging werd een beroep uitgebracht op en aanvaard door ds. J. Quik uit Spankeren – Laag Soeren – Dieren Noord. Ds. J. Quik was bekend, aangezien zij al een tijdje één dag in de week meeliep in alle drie de gemeenten om ds. W. Koelewijn te ontlasten bij zijn pastorale taken.



## Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

De kerkenraad van de Hervormde Gemeente Heelsum – Kievitsdel begon in 2020 met de ouderlingen Eef Lovink en Ingrid van Maanen, ouderling – kerkrentmeesters Jan Rochat, Bernard van Beek en Cornelis Bakker en diakenen Lianne de Buck en Ebertine Jurrius. Op 1 maart 2020 werd afscheid genomen van Jan Rochat en werd Alexander van de Pol bevestigd als ouderling – kerkrentmeester.

### 2.c. Kerkenraad van de Hervormde Gemeente Renkum

2020 is het jaar, waarin naar de fusie werd toegewerkt. De twee colleges (diaconie en college van kerkrentmeesters) en veel werkgroepen werkten al als één geheel. De drie moderamina vergaderden al langere tijd samen. In de momenten van overleg werden besluiten voorbereid, die in het kader van de fusie genomen moesten worden. Ook de kerkenraden gingen gezamenlijk vergaderen; eerst alleen de start en een informatief deel van de agenda gezamenlijk en daarna het resterende deel afzonderlijk. Men groeide naar elkaar toe, waardoor uiteindelijk volledig gezamenlijk kon worden vergaderd en alleen – bij punten waarover de afzonderlijke kerkenraden dienden te besluiten – ging de vergadering uiteen en namen de afzonderlijke kerkenraden de besluiten.

In 2020 zijn de volgende punten besproken in de kerkenraad:

- De samenstelling van ons moderamen is vastgesteld. Ook voor 2020 bleef deze gelijk: Jan van Silfhout preses, Ton de Roos scriba ds. Wouter Koelewijn predikant en Hilde Burggraaf assessor.
- de commissie De Verlichting lichtte haar plannen toe. Hoewel het idee was om na de zomervakantie eens per maand een kerkdienst met een andere opzet te organiseren, is dat door het coronavirus niet gelukt. De commissie heeft ook tegenvallers gekend. Veranderingen gaan immers bijna altijd gepaard met weerstand. Zo zijn door omstandigheden de kartrekkers gestopt en zoekt de commissie nog nieuwe kartrekkers. De kerkenraad ziet dat deze commissie veel, goed en vernieuwend werk doet en waardeert dit zeer.
- in oktober is het definitieve besluit tot fusie genomen. Een tweetal kerkenraadsleden had de termijn er dan opzitten en zou na de fusie niet als kerkenraadslid aanblijven. Dit waren Jan van Silfhout en Gert van de Weerd.
- er is een beleidsplan voor de jeugdbeleidsplan voor de gefuseerde gemeente vastgesteld.
- besloten is om de samenwerking met onze partnergemeente in Tangerhütte te beëindigen. Door het coronavirus is het niet gelukt om dit ook in een gezamenlijke bijeenkomst met Tangerhütte af te ronden.
- de plaatselijke regeling en het beleidsplan voor de gefuseerde gemeente zijn opgesteld en vastgesteld. V.w.b. het beleidsplan kan worden geconstateerd dat dit een samensmelting van de drie afzonderlijke beleidsplannen is, dat zonder al te veel discussie is vastgesteld. Hiermee blijkt maar weer eens dat de drie gemeenten veel overeenkomsten hebben.
- het grondgebied van onze gemeente is besproken. Van oudsher heeft Hervormd Heelsum- Kievitsdel een deel van haar gemeente liggen binnen de grenzen van PKN Doorwerth. Met de fusie wordt dit deel formeel toebedeeld aan Doorwerth. De gemeenteleden in dat gebied kunnen er uiteraard voor kiezen om ook na de fusie bij ons ingeschreven te blijven.
- gesproken is over welk kerkgebouw in gebruik blijft na de fusie. Duidelijk is dat dit niet het Kerkje op de Heuvel zal zijn. Dit is te klein en besloten is om de gezamenlijke colleges van kerkrentmeesters te vragen om die kerk en overige panden te gaan verkopen. Er moet nog een besluit worden genomen over de twee overgebleven kerkgebouwen (Kerkstraat en Utrechtseweg). Een keuze hierin maken is geen makkelijke besluit. Naast zakelijke argumenten (kosten om het gebouw klaar voor de toekomst te maken) leven er bij beide gemeenten erg veel emotionele en praktische argumenten om voor een bepaald gebouw te kiezen. Dit proces loopt ook in 2021 nog door.
- door alle coronamaatregelen hebben wij in maart, april en mei niet vergaderd.



## Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

-doordat de kerken in de zomer al enige tijd dicht waren, hebben we besloten om de kerkgebouwen aan de Kerkstraat en aan de Utrechtseweg in de zomerperiode gedurende een paar dagdelen per week open te stellen. Mensen konden zo toch even in de kerk zijn en anderen spreken. Hiervan is goed gebruik gemaakt door gemeente- en niet-gemeenteleden.

-in de gezamenlijke vergadering van september hebben we de kerkdiensten in coronatijd geëvalueerd. Deze verliepen grotendeels via YouTube. Omdat er vanaf de zomer weer een beperkt aantal mensen bij de diensten aanwezig mocht zijn, is er een camerasysteem aangeschaft. Zo kan iedereen die niet kan / mag / durft te komen de dienst toch volgen. Gekozen is om dit systeem in de grootste kerk (=Kerkstraat) te plaatsen. Dan kunnen er zoveel mogelijk mensen bij de dienst aanwezig zijn.

-op 23 september hebben we een gemeenteavond gehouden over de fusieplannen.

-omdat alle besluiten, die in het kader van de fusie dienen te worden genomen, waren voorbereid, is na de zomer het overleg van het triomoderamen (= de drie moderamina aangevuld met van iedere kerk een gemeentelid als adviseur) opgehouden te bestaan. Het beoogde moderamen, dat er na de fusie zal zijn, aangevuld met de voorzitter van onze gemeente, bereidt de kerkenraadsvergaderingen voor.

-ds. Joke Quik is beroepen voor de vacature, die er was bij de Gereformeerde Kerk en Hervormd Heelsum-Kievitsdel. Onze kerkenraad had in deze procedure adviesrecht. Ook hadden leden van onze gemeente zitting in de beroepingscommissie, die de voordracht heeft gedaan. Er is een unaniem besluit gevallen om ds. Joke Quik te beroepen en inmiddels is zij ook bevestigd.

-de kerkenraad heeft de jaarrekening 2019 en de begroting voor 2021 vastgesteld.

-en tot slot het allerbelangrijkste: de kerkenraad heeft – na de gemeenteavond van 23 september en de reacties die verder waren ontvangen – besloten tot fusie per 1 januari 2021 met Gereformeerde Kerk Renkum en Heelsum en de Hervormde gemeente Heelsum – Kievitsdel.

### 3. Werkverslag Ds. Wouter Koelewijn

Wat was: Tot woensdag 11 maart 2020 was voor mij alles normaal. Tot die dag was ik gewoon dorpsdominee: ik leidde kerkdiensten, bezocht mensen en leidde kringen en catechisatie. Zo was het altijd geweest en zo zou het blijven ... dacht ik. Op de avond van woensdag 11 maart leidde ik in mijn geboortedorp de bidstond. Voor de laatste keer schudde ik de ouderling de hand na een fijne en behoorlijk goed bezochte dienst.

Ik ben me steeds meer gaan realiseren dat ik daarmee waarschijnlijk afscheid heb genomen van een tijdperk. Ik heb veel moeten denken aan mijn grootouders die het altijd hadden over 'voor' en 'na de oorlog'. Ik overdrijf op deze manier, hopelijk. Ik kan dit laatste nog niet beoordelen omdat ik me op het moment van dit schrijven (mei 2021) nog midden in de pandemie bevind.

Er volgde een tijd waarin er nieuwe wegen moesten worden gevonden. Er moest contact worden onderhouden met gemeenteleden die niet meer naar de kerk konden en bij wie ik niet op bezoek kon gaan. Middels brieven en telefoontjes heb ik geprobeerd dat contact te houden. De kerkenraadsleden heb ik af en toe een filmpje gestuurd met een persoonlijke boodschap. Het kringwerk viel helemaal stil.

Nadat ik de scriba van onze Synode een paar keer op zondagmorgen in een soort viering op de televisie had gezien, dacht ik: Zoiets zou ik ook wel willen. Precies op dat moment belde Will Heijkamp me op: "Wij hebben een cameraman in onze gemeente, we zouden diensten kunnen gaan filmen". Het werden 'YouTubediensten'. Ze hadden sterk het karakter van de diensten op de televisie: niet veel liturgie, een preek in drie blokjes, een gebed, alles afgesloten met een zegen. Het geheel werd verlevendigd doordat allerlei gemeenteleden meededen. Dankzij de tips van de





## Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

cameraman, Remco Kusters, ging het goed en kreeg ik er ook al meer plezier in. De kijkcijfers waren prima. Ze waren zo goed dat ik op een bepaald moment dacht: ik heb het veertig jaar fout gedaan. Nooit had ik met mijn preken zo'n groot bereik gehad. Echt genieten kon ik er niet van.

In september begonnen we weer met diensten in de kerk. In de kerk aan de Kerkstraat waar inmiddels een vaste camera was geïnstalleerd, een attribuut dat net als de doopvont en het avondmaalstel niet meer is weg te denken.

Het bleef kwakkelen. Eerst mochten er maar dertig mensen komen, toen honderd, later weer dertig, toen alleen nog maar medewerkers. Het virus bleek taai, taaier dan het optimisme en de draagkracht van menige dominee ...

Wat is: Op dit moment (mei 2021) lijken de besmettingscijfers de goede kant op te gaan. Met Pinksteren kunnen er 45 mensen naar de kerk komen. Verder mag het 'personeel', mensen met een taak, naar de kerk komen. De meeste gemeenteleden zitten echter thuis en kunnen de dienst bekijken. Ik weet van veel mensen dat ze kijken, van een aantal mensen weet of vermoed ik dat ze niet kijken. Onze gemeente kent veel ouderen die of helemaal geen computer hebben of die alleen gebruiken voor Patience.

Voor een aantal mensen zijn de online-diensten een uitkomst. Vanwege hun gezondheid kunnen ze niet naar de kerk. Nu kunnen ze de dienst thuis ontvangen. Ook mensen die rancunes hebben kunnen de diensten meebeleven. De drempel is weg, je kunt je helemaal op de dienst richten en hoeft je niet te ergeren aan allerlei mensen. Die komen immers niet in beeld.

Voor een voorganger is het geen gemakkelijke situatie. Er is geen of weinig interactie met de gemeente. Voor mijn gevoel ben ik een andere voorganger geworden, meer een televisiedominee. Liturgisch kan ik mijn weg ook nog niet zo goed vinden. Moet de dienst echt een complete dienst zijn? Een dienst zoals die altijd was met als enige verschil dat hij nu wordt uitgezonden. Dat gebeurde altijd al via geluid, nu ook met beeld. Of moet de dienst anders worden, gevarieerder, korter, flitsender? Ik moet daar mijn weg nog in vinden. Goede tips van collega's, van leden van de taakgroep Eredienst en van de landelijke kerk zouden welkom zijn. Want de camera zal volgens mij blijven en voorgoed beeldbepalend zijn.

Wat komt: Veel mensen maken zich zorgen over de toekomst van de kerk en vooral van de kerkdiensten. Zullen de mensen straks massaal naar de kerk komen omdat ze de diensten zo gemist hebben? Of zullen ze juist thuis blijven omdat thuis op de bank zitten veel prettiger is dan in de kerk in de bank? Of zullen ze een paar keer naar de kerk komen en dan tot de conclusie komen dat thuis zitten toch te verkiezen valt boven kerkgang? Zullen kinderen en jongeren verleid kunnen worden om weer naar de kerk te komen?

Ik denk dat we zullen moeten investeren in gemeenschap. Het naar de kerk gaan moet iets extra's bieden. Het koffiedrinken na de dienst moet weer nieuw leven worden ingeblazen. Maar misschien kunnen we meer doen: niet alleen eindigen maar ook beginnen met koffie, of zelfs met een gezamenlijk ontbijt.

Ooit, vroeger, voor de oorlog ... nee, voor corona, gingen we naar de kerk. Je schoof aan en ging zitten wachten op wat komen zou. Dan kun je eigenlijk net zo goed thuis in pyjama de dienst gaan zitten afwachten. Het moet beslist een meerwaarde krijgen om fysiek de kerkdienst te bezoeken. We moeten investeren in het gevoel van gemeenschap. Maar dat wisten we eigenlijk al van heel vroeger, toen de kerk begon, met Pinksteren, dankzij de kracht van de Heilige Geest.



## Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

### 4. Pastoraat.

Voor het pastoraat zijn over 2020 twee onderdelen te onderscheiden. Als eerste de technische overgang van drie gemeenten naar één nieuwe gemeente. Als tweede het voorzien in daadwerkelijke pastorale zorg. Over beide onderdelen willen we kort verslag doen.

De technische overgang was al voor 2020 actief in gang gezet. Alle drie hadden begin 2020 een eigen wijkindeling en grotere of kleinere verschillen in de praktische inrichting van het pastoraat. Een stuurgroep heeft een nieuwe vorm opgezet voor de gemeente na de fusie. Daarvoor is informatie opgehaald bij de werkers in het pastoraat en waren er ook momenten van feedback. Zo zijn de nieuwe wijkteams betrokken bij de opzet voor de toekomst. Aansluitend zijn de gemeenteleden op de hoogte gebracht middels stukjes in het kerkblad en een wijkbrief. Het voornemen was om medio april te gaan werken als waren we al één gemeente met een volledig nieuwe wijkindeling. Dit voornemen is abrupt verstoord door de corona pandemie. In plaats daarvan is afgesproken dat alle werkers in het pastoraat tot nader order contact blijven houden met hun oorspronkelijke wijk.

Dat brengt ons bij de daadwerkelijke pastorale zorg in 2020.

De persoonlijke bezoeken en contacten konden tot maart plaatsvinden; daarna was bezoek niet meer toegestaan. Bezoek ging over in telefoongesprekken en kaartjes. Ook werd duidelijk dat onder deze omstandigheden het niet mogelijk was een contact op te bouwen in een nieuwe wijk. De bestaande contacten en de oude wijkindeling zijn dan ook heel 2020 nog voortgezet. Daarmee was er voor de gemeenteleden een bekend aanspreekpunt en voor de pastoraalwerkers enig houvast in het verlenen van pastorale zorg.

2020 was daarmee voor het pastoraat van de drie gemeenten op weg naar fusie, een bijzonder jaar. Maar zeker ook een jaar om met dankbaarheid op terug te zien.

### 5. College van Kerkrentmeesters

Het jaar 2020 zullen we ons herinneren als het jaar van het fusieproces en de Corona-pandemie. Corona bracht veel organisatorische rompslomp met zich mee en natuurlijk grote ongemakken vanwege de beperkte vergadermogelijkheden. Maar vooral hebben de Corona maatregelen gezorgd voor een behoorlijke vertraging van de zaken die in 2019 in gang waren gezet. Waar we in het najaar van 2019 nog dachten de keus en verkoop van kerkgebouwen rond de zomer rond te kunnen hebben en dat de fusie vroeg in het najaar zou kunnen plaatsvinden weten we inmiddels beter. De fusie vond pas met de jaarwisseling plaats en met betrekking tot de gebouwen liggen we een jaar achter op dat oorspronkelijke schema.

Die fusiedatum in januari was het voor het college van kerkrentmeesters achteraf gezien heel fijn omdat begrotingen en jaarrekeningen altijd per kalenderjaar lopen. Hierdoor beslaan de financiële stukken in dit jaarverslag heel mooi precies nog de oorspronkelijke 3 kerken. U vindt deze in de heldere overzichten die met veel zorg en aandacht door Bernard van Beek, Tineke Borger, Martijn Kusters en Jan van Silfhout zijn opgesteld.

Maar eigenlijk waren de drie CvK's in 2020 al zover naar elkaar toegegroeid dat we vanaf de zomer alleen nog gezamenlijk vergaderden en gezamenlijk verantwoording namen voor het financieel beleid. Binnen dat beleid springen een paar punten er als relatief grote uitgaven uit. Dat zijn de uitgaven aan het architectenbureau Kraft en investeringen in audiovisuele techniek. Er staan natuurlijk wel meer grote bedragen in de financiële stukken, maar die gaan vooral over zaken waar



## Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

we nauwelijks invloed op hebben (verplichte afdrachten, kosten vanwege Corona etc.). Het architectenbureau Kraft heeft een verhelderend beeld geschetst van de voors en tegens van de verschillende kerkgebouwen tegen de achtergrond van de gemeente die we in de komende 10-20 jaar hopen te zijn. Een gemeente met een centrale plaats voor stilte en bezinning, maar ook laagdrempelig, en met een open uitstraling. En met een duidelijke functie in de dorpsgemeenschap. Daar hoort een multifunctioneel kerkgebouw bij en uit de studie van Kraft bleek dat zo'n doelstelling praktisch niet in te vullen is met de gebouwen op 'de Heuvel'. Er werd dus besloten om de verkoop van die gebouwen te onderzoeken en zo mogelijk in gang te zetten. Inmiddels is dat gelukt en worden de Kerk en de Vosheuvel overgenomen door de Stichting Geldersch Landschap en Kasteelen. Over de andere twee kerkgebouwen werd geconcludeerd dat die beide geschikt te maken zijn. Maar welke van de twee we dan het beste kunnen behouden is nog een lastige vraag omdat het afhangt van wat de koper van de overblijvende kerk er mee kan gaan doen.

Hierbij speelt ook de burgerlijke gemeente een rol want die bepaalt de ruimte in de bestemmingsplannen. In 2020 zijn de gesprekken met de burgerlijke gemeente op gang gebracht en inmiddels is er opdracht gegeven aan een makelaar die gespecialiseerd is in de transformatie van kerkgebouwen. Hij zal met die blik naar de beide kerkgebouwen kijken en met een advies komen over de beste verkoopstrategie. Een advies wat past bij onze wensen en wat afgestemd is met het ruimtelijk ordeningsbeleid.

Die andere opvallende investering in 2020 is de aanschaf van apparatuur om ook beeld te kunnen versturen via kerkomroep.nl. Waar we in de eerste maanden van de lockdown gebruik maakten van een professioneel bedrijf, waarmee de opnames doordeweeks in een studio-achtige omgeving werden gemaakt, konden we vanaf september de reguliere zondagse diensten als video gaan uitzenden. Een uitkomst voor de Coronatijd, maar ook later voor mensen die de zondagse dienst niet fysiek kunnen bezoeken.

En met de investeringen in de geluidstechniek is gelijk ook apparatuur aangeschaft waarmee er van alles mogelijk is met meerdere instrumenten en zang (microfoons, gitaren, drumstel, beamerbeeld op het liturgisch centrum). Tot nu toe zijn die mogelijkheden nog maar weinig gebruikt, maar als straks de Corona-beperkingen weer (grotendeels) opgeheven zijn hopen we daar veel plezier aan te kunnen beleven als we genieten van samenzang, muziek en inspiratie rond het liturgisch centrum van onze gemeente. Wij zien er naar uit om elkaar weer snel in de kerk te kunnen ontmoeten!

## 6. College van Diakenen

### Algemeen

Het jaar 2020 gaat in als laatste jaar voordat er een fusie is van de drie diaconieën Hervormd Heelsum-Kievitsdel, Hervormd Renkum en Gereformeerd Renkum/Heelsum. De activiteiten van de diaconie zijn al een aantal jaar gezamenlijk tussen de drie kerken. In het begin van het jaar zijn er twee diakenen vanuit Hervormd Heelsum-Kievitsdel, drie diakenen vanuit Hervormd Renkum en zeven diakenen vanuit Gereformeerd Renkum/Heelsum. In de loop van het jaar is Gerlanda Rozenboom gestopt als diaken. In december 2020 is afscheid genomen van Erna Ruitenbeek, Attie Goedhart, Lineke Roozenboom en Arnold Borger. Zij stopten met ingang van de fusie op 1 januari 2021 en hebben zich vele jaren ingezet voor de diaconie van Gereformeerd Renkum/Heelsum.

### Activiteiten

Een belangrijk deel van het werk speelt zich af achter de schermen. De voedselbank en beoordelen hulpvragen behoren daartoe. Doorgaans zijn er een aantal activiteiten die in de loop van het jaar



## Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

plaatsvinden. Op 4 maart is er nog een stampotmiddag gehouden. Dat was net voordat de corona pandemie ook Nederland trof. Het voorjaarsreisje alsmede een kerstdiner kon niet doorgaan door alle maatregelen rondom de pandemie.

In december zijn op basisscholen attenties uitgedeeld met een kerstboodschap van de kerken van Renkum-Heelsum. Tevens is er ook chocolade en een kerstboodschap uitgedeeld aan mensen in de winkelstraat van Renkum, net voordat de Lock down in december ingesteld werd. Net voor de kerst is er een tegoedbon van de supermarkt verstrekt aan de bezoekers van de voedselbank en mensen die zorg ontvangen bij Buurth. Voor de kerst is aan alle 80+ leden van de drie gemeenten een attentie en kerstwens die opgesteld is door ds Koelewijn, uitgedeeld.

### Hulpvragen en collectes

Er zijn verschillende (een tiental) hulpvragen binnen gekomen in het afgelopen jaar. Deze zijn beoordeeld en waar mogelijk en nodig zijn deze ingewilligd. Deze hulpvragen komen direct binnen of via het Huis van Renkum.

In iedere kerkdienst wordt gecollecteerd voor een uitgekozen doel waarbij een evenwicht gezocht wordt naar regionaal, landelijk en mondiaal niveau. Er wordt ook aandacht geschonken aan specifieke zaken via een project vanuit de ZWO binnen de diaconie of andere actuele problemen in de wereld.

## 7. Werkgroep Eredienst

De commissie Eredienst is in 2020 vier keer bij elkaar geweest (januari, juli, september, november). Vanwege corona was dit minder dan andere jaren. Daarnaast is er nog een paar keer in een subgroep vergaderd ter voorbereiding van speciale diensten.

De samenstelling van de taakgroep was: Will Heykamp (voorzitter, kerkenraadslid), Marlene van der Star (secretaris), Wouter Koelewijn (predikant), Rien Capelle (namens organisten), Sandra Bekedam, Sandra Winters, Erna van Ruitenbeek (namens de Verlichting tot juli 2020), Julia Schoonhoven (namens Kindernevendienst en Verlichting (?) vanaf september).

### Groot effect door corona

Bij alle grote maatschappelijke en kerkelijk effecten van de corona-pandemie, valt het gevolg ervan voor de werkgroep Eredienst natuurlijk in het niet. Maar toch is het functioneren van de werkgroep sterk beïnvloed door de gevolgen van de epidemie. Juist in een jaar waarin we als werkgroep moesten verkennen waar de taken en verwachtingen precies lagen sinds de nieuwe samenstelling en met de drie kerken samen, vielen de werkzaamheden lange tijd stil. De beslissingen die vanwege de corona-lockdown vanaf maart 2020 genomen moesten worden (stoppen kerkdiensten, start YouTube-diensten, herstart diensten met beperkte deelname, start kinderkerk etc), zijn genomen door de kerkenraad, zonder rol van de werkgroep Eredienst. Gezien de omstandigheden (snelle beslissingen nodig, stil vallen vergadermogelijkheden) was dat logisch. De werkgroep Eredienst heeft in de periode maart- juli 2020 niet vergaderd.

De zaken waar de werkgroep zich mee bezig heeft gehouden staan hieronder kort weergegeven.

### Bijzondere diensten:

De diensten die in voorbereiding waren voor de Stille Week en Pasen zijn niet doorgedaan door de lockdown. De overige bijzondere diensten konden, zij het in aangepaste vorm, doorgaan. De Laatste Zondag Kerkelijk Jaar en de beide Kerstdiensten, zijn voorbereid door een subgroep van de werkgroep Eredienst.



## Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

**Paaskaars:** Ondanks corona is er wel door een groepje gemeenteleden een gezamenlijke Paaskaars ontworpen en gemaakt (in drievoud).

**Kindernevendienst/Kinderkerk:** De lockdown had ook veel effect op de kindernevendiensten. Dit is door de kindernevendienstgroep creatief opgelost. In de YouTube diensten kreeg de jeugd een eigen moment. Toen later de kerkdiensten weer herstarten met beperkt 'publiek' startte de Kinderkerk met hun eigen samenkomst in de kerk aan de Utrechtseweg. Vanaf het moment dat er geen diensten kerkgangers meer konden worden toegelaten, is de kinderkerk overgestapt op eigen YouTube-diensten.

**Organisten:** Door de samenvoeging van de kerkdiensten hebben we een grotere groep organisten. Jan Broekhuis nam begin 2020 afscheid als organist. Rien Capelle was jarenlang gewaardeerd deelnemer in de werkgroep Eredienst. Hij stopte eind 2020 in de werkgroep, maar gaat wel door als organist. Vanaf 2021 neem Jan-Simon Huijser zijn plaats over in de werkgroep Eredienst.

**Lectoren:** In ieder geval in de huidige vorm van de diensten worden de bijbellezingen gedaan door lectoren. De groep lectoren is afkomstig uit de drie voormalige kerken.

### 8. Werkgroep Jeugd en Jongeren

Ook voor het jeugdwerk gooide het coronavirus de boel in de war.

Rock Solid en Pastorie moesten beiden vroegtijdig stoppen en helaas was de afsluiting voor de zomer niet gezamenlijk mogelijk. Rock Solid heeft de seizoensafsluiting direct na de zomervakantie – voor de start van het nieuwe seizoen – opgepakt, door met de jeugd in Doelum een avond Archery Tag te spelen.

Na de zomer is er zoals gebruikelijk een start gemaakt met Rock Solid en Pastorie. Op een gemiddelde Rock Solid avond kwamen 16 jongeren. Bij de pastorie mochten we zo'n 15 jongeren ontvangen. Dit jaar zijn we met de oudste groep gestart met de alpha-cursus. Ook hier werd eerst vanwege de corona de avond versoberd, gevolgd door helaas het stilleggen van deze activiteiten.

Basiscatechese heeft dit jaar niet plaatsgevonden. Met een groepje van 4 man is er belijdeniscatechese geweest. Verheugend was dat één van de jongeren dit jaar belijdenis heeft mogen doen.